

1.10 Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

Järvenpäässä on vuosiluokkien 1–9 oppilaanohjaukseen laadittu Perusopetuksen ohjaussuunnitelma.

Perusteen teksti

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Vuosiluokilla 1–2 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa.

Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Oppilaiden tulee saada ohjausta tavoitteiden asettamisessa sekä kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat.

Oppilaanohjauksen tavoitteiden kannalta on tärkeää valita työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka antavat oppilaille mahdollisuuden muodostaa itsestään myönteisen käsityksen oppijoina ja ryhmän jäseninä. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen. Heitä kannustetaan myös osallisuuteen omassa lähiympäristössään.

Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaanohjauksessa. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja ja näkemään valintojen merkitys tulevien opintojen kannalta. Ammatteihin ja työelämään tutustuminen aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammateista.

Vuosiluokilla 3–6 oppilaanohjaus toteutuu pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaanohjaukseen voidaan myös varata oppitunteja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Oppimisympäristönä oman kouluyhteisön ja lähiympäristön lisäksi voivat toimia lähiseudun yritykset ja muut yhteistyötahot.

Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita opiskelustrategioidensa tunnistamisessa ja kehittämisessä, vahvistetaan kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida tavoitteiden saavuttamista sekä edistetään oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Ohjaus auttaa oppilaita omaksumaan erilaisia opiskelussa tarvittavia oppimisen, työskentelyn, tiedon omaksumisen sekä tiedonhallinnan taitoja ja menetelmiä, tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä sekä valitsemaan kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelumenetelmiä. Ohjauksella tuetaan sosiaalisten taitojen ja ryhmässä toimimisen taitojen kehittymistä.

Oppilaanohjauksen tuella oppilaat kehittävät elämässä tarvittavia taitoja ja vahvistavat myönteistä käsitystä itsestään oppijoina. Oppilaita ohjataan tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja. Heitä tuetaan ottamaan vastuuta elämästään, opiskelustaan, valinnoistaan sekä toiminnastaan ryhmän ja lähiyhteisönsä aktiivisina jäseninä ja toimijoina. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen omassa kouluyhteisössä ja lähiympäristössä, jolloin heidän käsityksensä yhteiskunnallisista vaikutusmahdollisuuksista alkaa muotoutua.

Oppilaanohjauksen kautta oppilaat tutustuvat lähiseudun ammatteihin, työpaikkoihin ja elinkeinoelämään. Mahdollisten tutustumiskäyntien ja vierailujen yhtenä tehtävänä on esitellä oppilaille työelämää, yrittäjyyttä ja erilaisia ammatteja. Niillä myös edistetään oppilaiden ammatillisen kiinnostuksen heräämistä.

Oppilaanohjaus tukee oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa. Heille järjestetään mahdollisuuksia henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun

oppilaan opiskelun ja valintojen tukemiseksi sekä erilaisissa oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä kysymyksissä.

Vuosiluokilla 7–9 *oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaiden siirtymistä vuosiluokkien 7–9 oppimisympäristöön ja työskentelytapoihin. Näiden vuosiluokkien aikana jokaista oppilasta ohjataan edelleen kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja opiskeluvalmiuksiaan. Oppilaita autetaan hahmottamaan valintojensa vaikutusta opintoihinsa ja tulevaisuuteensa. Oppilaanohjauksen tehtävänä yhdessä muiden oppiaineiden kanssa on selkeyttää opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta sekä laajentaa oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. Päävastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta on opinto-ohjaajalla.*

Oppilaanohjauksen tehtävänä on kehittää oppilaiden valmiuksia selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa, opintojen nivelvaiheissa sekä työuran siirtymissä. Oppilaat oppivat käyttämään ja hyödyntämään erilaisia tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita. Ohjauksella vahvistetaan oppilaiden toimijuutta ja oma-aloitteisuutta koulutus- ja uravalintoja koskevassa päätöksenteossa. Oppilaanohjaus tarjoaa oppilaille tietoa ja tutustumismahdollisuuksia peruskoulun jälkeisiin koulutus- ja opiskeluvaihtoehtoihin yhteistyössä vastaanottavan oppilaitoksen sekä huoltajien kanssa. Ohjauksen tehtävänä on edistää opintojen loppuun saattamista sekä yhteishaun yhteydessä tehtävän jatkosuunnittelun avulla tukea siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Monialaista yhteistyötä tehdään erityisesti myös tehostettua henkilökohtaista ohjausta ja tukea tarvitsevien oppilaiden sekä erityisestä syystä koulutuksen ulkopuolelle jäämässä olevien nuorten opintojen jatkumisen turvaamisessa.

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Oppilas jatkaa perusopetuksen jälkeen toisen asteen tutkinnon suorittamiseen, toiselle asteelle valmentavaan koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuslaissa määriteltyyn koulutukseen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Tehostetussa

henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.

Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Näitä vahvistetaan suunnitelmallisesti oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden. Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkökymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista.

1.10.1 Järvenpään oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

Ohjauksen perusta

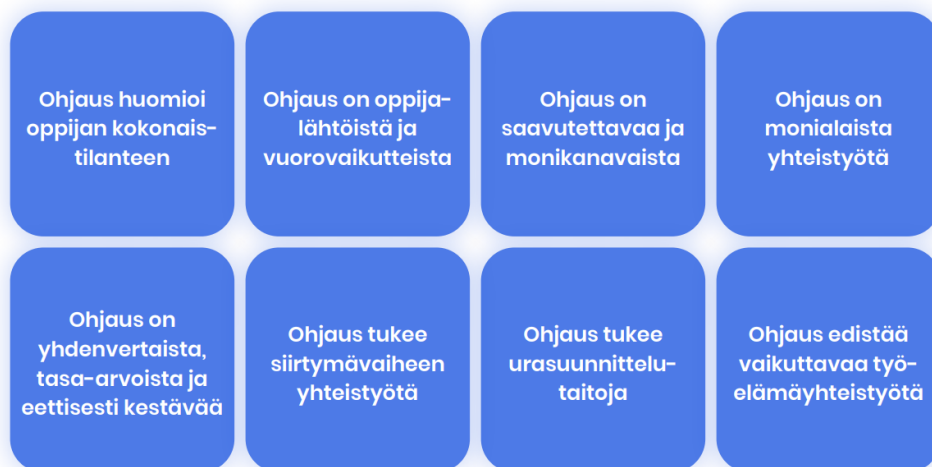
Jokaisella oppilaalla on oikeus saada opetuksen lisäksi ohjausta. Ohjaustoiminnan tarkoituksena on tukea oppilaan onnistumista perusopetuksen eri vaiheissa, vahvistaa opiskelutaitoja ja itseohjautuvuutta sekä kehittää oppilaan valmiuksia tehdä opintojaan koskevia valintoja perusopetuksen aikana ja sen jälkeen. Ohjauksella vahvistetaan myös yhteistyötaitoja sekä kykyä toimia erilaisissa ryhmissä ja ottaa vastuuta omasta ja yhteisestä työstä. Ohjauksen tehtävänä on osaltaan estää oppilaiden syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa.

Kouluissa toteutettava ohjaus tukee ennaltaehkäisevän toiminnan lisäksi erityisesti niitä oppilaita, joilla on opiskeluun liittyviä vaikeuksia. Henkilökohtaisella ohjauksella tuetaan oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja sosiaalista kasvua sekä edesautetaan opiskelutaitojen ja vastuunoton kehittymistä.

Järvenpäässä ohjaustoiminnasta muodostetaan koko perusopetuksen ajan kestävä ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Ohjauksesta huolehtivat opettajat ja oppilaanohjaaja sekä muu henkilöstö yhteistyötä tehden. Jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta koulunkäynnissään ja eri oppiaineiden opiskelussa. Ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaille annettavaan arviointipalautteeseen. Vuosiluokilla 1 - 6 oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Luokilla 7 - 9 oppilaanohjaus on myös erillinen oppiaine, jonka opetuksesta vastaa oppilaanohjaaja. Jatko-opintoihin ohjaus 9. luokalla on pääosin oppilaanohjaajan vastuulla.

Ohjaustyössä tukena toimii Opetushallituksen [Hyvän ohjauksen kriteerit \(2023\)](#).

Hyvän ohjauksen kriteerit

Ohjaussuunnitelma

Ohjaussuunnitelma tukee ohjauksen toteutumista, jotta oppilas saa tarvitsemansa ohjauksen. Suunnitelman tavoitteena on selkeyttää ohjaustyön käytänteitä ja toimintamallien ydinkohtia. Se antaa tietoa ja tukea ohjaustyötä tekeville. Ohjaussuunnitelma on tarkoitettu oppilaanohjaajan lisäksi muulle kouluhenkilökunnalle, opetuksen järjestäjälle, opiskeluhuollolle, oppilaille ja huoltajille.

Ohjauksen rakenne perusopetuksessa

Ohjauksen toteutuminen taataan monitahoisella yhteistyöllä oppilaan opintopolun aikana ja opiskelun nivelvaiheissa. Ohjauksessa korostuu yhteistyö huoltajien kanssa. Kaikki opettajat ohjaavat oppilasta oppiaineiden opiskelussa sekä auttavat häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja oppimisen valmiuksiaan. Tällä ennaltaehkäistään opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä, syrjäytymistä ja annetaan valmiuksia jatko-opintoja sekä työelämää varten.

Ohjaus perusopetuksessa					
Ennen opintojen alkua	Opintojen alkaessa	Opintojen aikana			Opintojen päättyessä
	1.-2.lk	3.-6.lk	7.-8.lk	9.lk	Opintojen päätyttyä
Varhaiskasvatuksesta esiopetukseen - siirtopalaverit	Oppimisen ja opiskelun ohjaus on luokanopettaja-johdosta	-oppimisen ja opiskelun ohjaus on luokanopettajajohtoista -oppilaiden tutustuminen yläkouluun -huoltajaillat yläkoulussa -yläkouluun ja painotettuun opetukseen haku -nivelevaiheenpalaverit	-perehdytys opiskeluun -ryhmyttäminen -ohjaus valinnaisiin aineisiin -työelämään tutustuminen (TET) -Suomen koulutusjärjestelmä -Koulutusalojen ja ammattien esittely -tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus (TEHO) -huoltajaillat	-henkilökohtainen ohjaus -tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus (TEHO) -tutustumiskäynnit -koulutusmessut -yhteishaku -työnhaku ja työelämä -työelämään tutustuminen (TET) -huoltajaillat -tiedotus -tiedonsiirto jatko-opintoihin	Seuranta ja tilastointi Jälkiohjaus Jatko-opinnot 2. asteella -tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUV) -työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA) -aikuisten perusopetus (Aipe)
Esiopetuksesta 1.luokalle siirtyminen Peruskouluun haku					

- oppilaanohjauksen tuntijako Järvenpään kaupungin perusopetuksessa
 - 7 lk. 0,5 vuosiviikkotunti
 - 8 lk. 0,5 vuosiviikkotunti
 - 9 lk. 1 vuosiviikkotunti

- yksilöohjaus
 - 7. ja 8. luokalla tarjotaan yksilöohjausta tarpeen mukaan
 - 9. luokalla jokaiselle oppilaalle järjestetään yksilöohjausta lukuvuoden ajan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
 - tarvittaessa tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus 8. ja 9. luokalla
- pienryhmäohjaus
 - pienryhmäohjausta hyödynnetään luokka- ja yksilöohjausten rinnalla
- huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö
 - huoltajaillat
 - huoltajien tapaamiset
 - sähköiset viestintäkanavat
- yhteisöllisessä opiskeluhuollossa työskentely
- työelämän kanssa tehtävä yhteistyö
 - 8. luokalla viikon mittainen TET
 - 9. luokalla kahden viikon TET
 - paikallisten yrittäjien kanssa tehtävä yhteistyö
- toisen asteen oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö
 - tutustumiset oppilaitoksiin
 - koulutusmessut
 - ohjausverkoston tapaamiset

Ohjaus alakoulussa

Ohjaus vuosiluokilla 1 - 2

Ohjauksesta alakoulussa vastaavat pääsääntöisesti luokanopettajat, jotka konsultoivat tarvittaessa oppilaanohjaajia.

Vuosiluokkien 1-2 oppilaille annetaan ohjausta oppimiseen ja koulun muuhun toimintaan liittyvissä asioissa. Ohjauksen tavoitteena on auttaa oppilasta liittymään luokkaan ja kouluun, sen sääntöihin ja toimintamalleihin. Oppilasta ohjataan itsenäistymiseen ja vastuullisuuteen koulutyössä ja tehtävien tekemisessä.

Ohjaus vuosiluokilla 3 – 6

Ohjauksella kehitetään oppilaan tiedonhankintataitoja ja autetaan häntä omaksumaan monipuolisia hänelle itselleen sopivia työtapoja. Oppilasta ohjataan yhteistoiminnallisuuteen, osallisuuteen ja toisten huomioonottamiseen. Alakoulussa ohjaus on pitkälti ryhmäohjausta, mutta oppilaalla on mahdollisuus saada henkilökohtaista oppilaanohjausta.

Nivelvaiheessa siirryttäessä yläkouluun luokanopettajat tekevät yhteistyötä yläkoulun oppilaanohjaajien kanssa.

Siirtyminen 6. luokalta 7. luokalle

Nivelvaiheessa siirryttäessä 6. luokalta 7. luokalle on tärkeää perehdyttää oppilas yläkoulun käytänteisiin ja koulu yhteisössä toimimiseen.

Mukana voi olla esim. tukioppilaita. Kuudesluokkalaisten tiedonsiirtopalaverit järjestetään keväällä. Paikalla on alakoulun ja yläkoulun edustajia (esim. rehtori, erityisopettaja, luokanopettaja, oppilaanohjaaja).

Huoltajille järjestetään 6.lukuvuoden aikana tilaisuus, jossa käsitellään yläkouluun siirtymistä ja opiskelua yläkoulussa.

Toukokuussa laaditaan tulevien 7. luokkien luokkajako ja se ilmoitetaan huoltajille ja oppilaille.

Ohjaus vuosiluokilla 7 - 9

Oppilaanohjaus tukee oppilaan kasvua, kehitystä ja opiskelua. Perusopetuksen 7.–9. luokkien oppilaanohjaus koostuu luokkamutoisesta ohjauksesta, henkilökohtaisesta ohjauksesta, pienryhmäohjauksesta, työelämään tutustumisesta sekä jatko-opintoihin siirtymistä. Ohjausta tarjotaan jokaiselle oppilaalle. Tarvittaessa 8. ja 9. luokan oppilaalle voidaan myös antaa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta.

Luokilla 7 - 9 oppilaanohjaus on myös erillinen oppiaine, jonka opetuksesta vastaa oppilaanohjaaja. Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppiaineen arviointi on avattu Järvenpään kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa:

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/20659/perusopetus%2Ftiedot/oppiaineet/39303>

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan perusopetuksen 8. ja 9.luokkien oppilaille, jotka tarvitsevat lisätukea jatko-opintoihin hakeutumiseen. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa annetaan oppilaalle henkilökohtaisen ohjauksen lisäksi tarvittaessa pienryhmäohjausta sekä tehostetaan työelämään ja koulutuksiin tutustumista.

Oppilaanohjaaja arvioi tarpeen ja tunnistaa tekijät, jolla oppilaat ohjautuvat tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen. Näitä tekijöitä voi olla esimerkiksi oppilaan terveydentila, sosiaaliset syyt, kouluakäymättömyys, oma kokemus ohjauksen tarpeesta, oppimaan oppimisen haasteet, koulumotivaatio, puutteelliset päätöksentekotaidot ja vuorovaikutustaidot. Mikään yksittäinen tekijä ei kuitenkaan määritä sitä, kenelle tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan. Tarpeen arvioinnissa hyödynnetään useampia tekijöitä ja tehdään monialaista pedagogista yhteistyötä.

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta saavalle oppilaalle laaditaan arkistoitava henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Jatko-opintosuunnitelma laaditaan oppilaan kanssa ja sen avulla edistetään yhteistyötä sekä nuoren toimijuutta. Jatko-opintosuunnitelma jaetaan kahteen osaan.

Ensimmäinen osa sisältää muun muassa ohjauksen tarpeen ja tavoitteen, huomioita nuoren vahvuuksista, kiinnostuksen kohteista sekä harrastuksista, työelämään tutustumiset. Ensimmäistä osaa ei siirretä toiselle asteelle tiedoksi.

Toinen osa suunnitelmasta sisältää nuoren ura- ja jatko-opintosuunnitelman. Tämä osio voidaan siirtää toiselle asteelle, jos sen sisältämä tieto on välttämätöntä peruskoulun jälkeen jatkuvissa opinnoissa.

Toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen oppilaanohjaus Järvenpäässä

Toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden oppilaanohjaajan antama ohjaus painottuu perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheeseen.

Kahdeksannen luokan aikana pohditaan alustavasti oppilaan tulevaa toisen asteen koulutusta yhdessä huoltajien, opettajien ja oppilaanohjaajien kanssa. Ohjauskeskusteluihin ja jatko-opintoihin liittyviin palaveriinhin voidaan ottaa mukaan huoltajan luvalla myös esimerkiksi opiskeluhuollon ammattilaisia, vammais- ja/ tai sosiaalipalvelun asiantuntija, sairaalan kuntoutusohjaaja, oppilaan terapeutteja sekä toisen asteen oppilaitoksen edustaja.

Oppilas tutustuu yläkoulun aikana eri toisen asteen oppilaitoksiin ja opiskelualoihin osallistumalla oppilaitosten tutustumistilaisuuksiin. Tämän lisäksi yhdeksännellä luokalla oppilas voi hakea oppilaitosten tutustumispäiviin.

Työelämään tutustumista voidaan järjestää luokilla 7-9 oppilaan edun ja toimintakyvyn mukaisesti esimerkiksi tutustumalla kouluyhteisön työtehtäviin, muihin oppilaalle soveltuviin työtehtäviin koulun ulkopuolella tai päivätoimintaan.

Työn – ja vastuunjako

Oppilaanohjaaja on ohjauksen asiantuntija koulussa. Hänellä on päävastuu oppilaanohjauksen suunnittelusta ja toteuttamisesta vuosiluokilla 7 – 9, sekä tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta 8-9lk:lle. Oppilaanohjaajan ohjaustehtävät liittyvät oppilaan kasvun tukemiseen, oppimisen ohjaamiseen ja urasuunnitteluun. Oppilaan itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden vahvistaminen koulunkäynnin eri vaiheissa ja valinnoissa, erityisesti nivelvaiheissa ja siirtymissä on keskeistä oppilaanohjaajan työssä. Oppilaanohjauksen oppitunnit, pienryhmäohjaus, ohjauskeskustelut, tiedottaminen ja moniammatillinen yhteistyö mm. koulujen, oppilaitosten ja työelämän kanssa ovat oppilaanohjaajan työtapoja. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa sekä yksilöllisessä ohjauksessa korostuu oppilaan valmistautuminen jatko-opintoihin ja tarvittaessa tuettu siirtymä toiselle asteelle. Oppilaanohjaaja osallistuu myös koulun opiskeluhoitotyöhön.

Oppilaalla on mahdollisuus tutustua erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin ja oppilaitoksiin sekä työelämään. Oppilaanohjaaja vastaa oppilaidensa työelämään tutustumisen järjestelystä ja ohjauksesta. Tarvittaessa oppilaille räätälöidään työelämään tutustuminen yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Itsetuntemus, ammattien ja työelämän tuntemus sekä tieto sopivista jatko-opintovaihtoehdoista ovat oppilaan tulevaisuuden suunnittelun perusta.

Koulun vaihtuessa ja koulupolun siirtymävaiheissa oppilaanohjaaja osallistuu valmisteluun ja ohjaa oppilasta siirtymiseen liittyvissä asioissa. Oppilaanohjaaja vastaa oppilaiden ohjauksesta jatkokoulutukseen hakemisessa, yhteishaun järjestelyistä koulussa, oppilaidensa sijoittumisen seuraamisesta ja jälkiohjauksesta. Oppilaanohjaaja tekee yhteistyötä huoltajien kanssa oppilaan opiskeluun, urasuunnitteluun ja jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa ja tiedottaa valinnan mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Luokanvalvoja on yläkoulussa oman luokkansa oppilaiden lähiohjaaja ja seuraa luokkansa oppilaiden koulunkäynnin sujumista. Hänen tehtävissään korostuu yhteistyö luokan, oppilaiden, huoltajien, muiden opettajien ja oppilashuollon kanssa oppilaan koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Luokanvalvoja tutustuttaa oppilaan omaan luokkaansa ja kouluun, huolehtii luokan ryhmäytymisestä nuorisotoimen kanssa ja luo myönteistä yhteishenkeä luokkaansa.

Luokanvalvoja seuraa oppilaiden koulunkäynnin säännöllisyyttä ja koulumenestystä, selvittää poissaolojen syyt ja kannustaa oppilaita koulutyössä. Hän seuraa oppilaidensa jaksamista ja hyvinvointia ja puuttuu ongelmiin. Oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksissa luokanvalvoja tekee yhteistyötä moniammatillisen tiimin kanssa.

Luokanvalvoja on säännöllisesti yhteydessä huoltajiin oppilaan koulunkäynnistä. Yhteistyön muotoja ovat vanhempainvartit oppilaan, opettajan ja huoltajien kesken, huoltajien tapaamiset, vanhempainillat sekä oppilaan koulunkäynnistä ja kouluun liittyvistä asioista tiedottaminen koulun ohjeiden mukaisesti.

Aineenopettaja on oman oppiaineensa opetuksen ja pedagogisen ohjauksen asiantuntija. Hän vastaa oppiaineensa oppimisen ja opiskelutekniikan ohjauksesta ja opettamisesta. Hän seuraa ja arvioi oppilaan oppimista, oppitunneille osallistumista ja informoi huoltajaa arvioinnista ja oppilaan menestymisestä oppiaineessa.

Aineenopettaja luo myönteistä opiskeluilmapiiriä oppiaineen tunnilla. Aineenopettaja kartoittaa oppilaan tuen tarpeita oppiaineessaan, osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä erityisopettajan ja muiden opettajien kanssa. Hän seuraa oppilaan jaksamista ja puuttuu huolenaiheisiin yhteistyössä pedagogisen tiimin ja huoltajien kanssa. Aineenopettaja informoi oppilaita oman oppiaineensa sisältöjen yhteydestä työelämään ja ammatteihin.

Erityisopettaja on erityisopetuksen asiantuntija koulussa. Hän antaa erilaisin joustavin järjestelyin opetusta oppilaille, joilla on opiskelussa tuen tarvetta. Erityisopettaja osallistuu oppimisen haasteiden ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa.

Päätövaiheessa erityisopettaja tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa tukea saavien oppilaiden jatko-opintojen suunnittelussa. Opetustyön ohella erityisopettajan työhön kuuluu muun muassa konsultointia, oppilashuollollista työtä sekä tukitoimien selvittelyä ja järjestämistä yhdessä huoltajien ja moniammatillisten verkostojen kanssa.

Koulun muu henkilökunta tukee koulutyön sujumista ja koulun kasvatustavoitteita.

Oppilaanohjauksen sisällöt vuosiluokilla 1 – 2

Koulu yhteisössä toimiminen

- opiskelu sekä käytänteet ja säännöt vuosiluokilla 1 - 2
 - vastuunoton harjoittelu
- opiskeluhoolto
- luokka ja oppilastoverit
- vuorovaikutustaidot

Koulu työympäristönä ja osana yhteiskuntaa

- oppivelvollisuus

- opinnoissa eteneminen
- oppimisen arviointi
- lähipiirin ammatit

Opiskelun taidot

- opiskeluvälineistä ja tehtävistä huolehtiminen
- oppimisen taidot ja tekniikat

Itsetuntemus

- omat vahvuudet ja taidot
- oppilaan hyvinvointitaidot
- itsearviointi

Tavoitteiden asettelu

- opettelee tekemään valintoja
- omaan opiskeluun liittyvät tavoitteet

Kodin- ja koulun yhteistyö

- huoltajien tapaamiset
- huoltajaillat
- sähköiset viestintäkanavat

Oppilaanohjauksen sisällöt vuosiluokilla 3 – 6

Koulu yhteisössä toimiminen

- opiskelu sekä käytännöt ja säännöt vuosiluokilla 3 - 6
 - vastuunotto omasta oppimisesta
 - itseohjautuvuuteen ohjaaminen
- opiskeluhuolto
- luokka ja oppilastoverit
- vuorovaikutustaidot
- vertaistuki

Koulu työympäristönä ja osana yhteiskuntaa

- oppivelvollisuus
- perusopetuksen rakenne
- opinnoissa eteneminen
- oppimisen arviointi
- lähiseudun ammatit, työpaikat ja elinkeinoelämä

Opiskelun taidot

- opiskeluvälineistä ja tehtävistä huolehtiminen
- oppimisen taidot ja tekniikat

Itsetuntemus

- omat vahvuudet, kyvyt ja taidot
- oppilaan hyvinvointitaidot
- itsearviointi

Tavoitteiden asettelu

- oppii tekemään valintoja omista lähtökohdista ja kiinnostuksen kohteista (esim. valinnaisaineet)
- omaan opiskeluun liittyvät tavoitteet

Kodin- ja koulun yhteistyö

- huoltajien tapaamiset
- huoltajaillat
- sähköiset viestintäkanavat

Oppilaanohjauksen sisällöt vuosiluokilla 7 – 9

Vuosiluokka 7

Koulu yhteisössä toimiminen

- opiskelu ja käytänteet yläluokilla
 - vastuunotto omasta oppimisesta
 - itseohjautuvuuteen ohjaaminen
- opiskeluhoolto

- uusi luokka ja oppilastoverit
- vuorovaikutustaidot

Koulu työympäristönä ja osana yhteiskuntaa

- oppivelvollisuus
- perusopetuksen rakenne
- opinnoissa eteneminen
- oppimisen arviointi

Oppiminen ja opiskelun taidot

- oppimisen taidot ja tekniikat
 - oppimismallit
 - oppiminen-unohtaminen
 - oppimiseen vaikuttavia tekijöitä

Itsetuntemus

- omat vahvuudet, kyvyt ja taidot
- oppilaan hyvinvointitaidot
- kehittämis- ja oppimiskohteiden tunnistaminen
- omien toimintamallien ja suunnitelmien soveltaminen tarvittaessa

Tavoitteiden asettelu

- oppii tekemään valintoja omista lähtökohdista ja kiinnostuksen kohteista (esim. valinnaisaineet)
- omaan opiskeluun liittyvät tavoitteet
- itsearviointitaitoihin perehtyminen

Oppilas voi lisäksi tutustua koulu yhteisönsä työtehtäviin 1-2 päivän ajan.

Vuosiluokka 8

Oppiminen ja opiskelu

- vastuunotto omasta oppimisesta
- omien oppimiskohteiden itsearviointi

- omien toimintamallien ja suunnitelmien soveltaminen tilanteen mukaan

Itsetuntemus

- omien vahvuuksien, kykyjen, taitojen tunnistaminen
- oppilaan hyvinvointitaidot
- kehittämis- ja oppimiskohteiden tunnistaminen
- omiin valintoihin vaikuttavat tekijät ja niiden tunnistaminen

Tavoitteiden asettaminen

- omaan opiskeluun ja urasuunnitteluun liittyvät tavoitteet
- itsearviointitaitojen kehittäminen

Ammatti- ja työelämä tietous

- Suomen elinkeinorakenne ja ammattialat
- yrittäjyys
- perehtyminen ammatteihin
- työn ja ammattien muuttuminen
- yhden viikon mittainen työelämään tutustuminen (TET)
- työelämätaidot

Tiedonhaku

- tiedonhankintataitojen harjoittelu viestintäteknologiaa hyödyntäen

Koulutus rakenne

- Suomen koulutusjärjestelmä

Vuosiluokka 9

Oppiminen ja opiskelu

- vastuunotto omasta oppimisesta
- omien oppimistavoitteiden asettelu ja arviointi
- omien toimintamallien ja suunnitelmien soveltaminen

Itsetuntemus

- omien vahvuuksien, kykyjen ja taitojen hyödyntäminen

- oppilaan hyvinvointitaidot
- omiin valintoihin vaikuttavat tekijät ja niiden huomioon ottaminen

Työelämätietous

- nuorten työlainsäädäntö
- tasa-arvo työelämässä
- työnhakutaidot

Yrittäjäyys

- sisäinen ja ulkoinen yrittäjäyys

Työelämään tutustuminen (TET)

- tukee oppilaan uravalintaa
- lähentää koulua ja ympäröivää elinkeinoelämää
- lisää oppilaan työelämän tuntemusta
- työelämätaidot
- kahden viikon TET-jakso

Koulutusrakenne

- Suomen koulutusjärjestelmä

Jatko-opintomahdollisuudet peruskoulun jälkeen

- koulutusvaihtoehtojen esittely
- tutustumiset toisen asteen oppilaitoksiin
- tulevaisuudensuunnittelu ja päätöksenteko nuoren elämässä

Hakeutuminen jatko-opintoihin

- yhteishaun ja muiden hakujen käytänteet
- tiedonhakutaitojen harjoittelu viestintäteknologiaa hyödyntäen

Kansainvälisyys

- opiskelu ja työskentely ulkomailla

Alueen Ohjaus- ja työllisyyspalvelut

Yhteishaku

Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaussa voi hakea ammatillisiin perustutkintoihin, lukiokoulutukseen, TUVA-koulutukseen, TELMA-koulutukseen ja kansanopistojen opistovuosi oppivelvollisille –koulutukseen. Haku tehdään sähköisesti osoitteessa www.opintopolku.fi

Jokaisen peruskoulunsa päättävän on haettava jatko-opintoihin. Oppilaanohjaaja koordinoi yhteishakua ja tiedottaa siitä. Oppilaat tekevät itse haun kotona tai halutessaan koulussa oppilaanohjaajan kanssa. Huoltajaa kuullaan nuoren hakeutuessa koulutukseen. Peruskoulut voivat järjestää huoltajan kuulemisen päättämällään tavalla. Nuori kirjoittaa huoltajan sähköpostiosoitteen hakemukselle. Huoltaja saa lähetetystä hakemuksesta tiedon sähköpostitse, kun hakemus on lähetetty. Opinto-ohjaajan pitää myös kertoa hakutoiveet huoltajalle, jos hän kysyy sitä.

Jos nuori ei saa lasten perusopetuksesta päättötodistusta, hänet ohjataan aikuisten perusopetukseen.

Jälkiohjaus

Yhteishaun tulosten selvittyä oppilaanohjaaja on yhteydessä niihin oppilaisiin, jotka jäivät ilman jatko-opiskelupaikkaa. Oppilaille järjestetään yläkoulujen yhteinen jälkiohjaustilaisuus. Yhteistyötä tehdään moniammatillisesti.

Oppilaanohjaajan ohjauksen vuosikello Järvenpäässä

Oppilaanohjaajan työhön kuuluvat oppitunnit, pienryhmäohjaus, ohjauskeskustelut, tiedottaminen ja moniammatillinen yhteistyö mm. toisen asteen oppilaitosten ja työelämän kanssa.

Syyslukukausi

- jälkiohjaus
- alueen oppilaitosten yhteistyökokous (oppilaiden sijoittuminen jatko-opintoihin)
- selvityksen tekeminen ilman opiskelupaikkaa jääneiden oppilaiden sijoittumisesta ja tiedon lähettäminen Järvenpään kaupungin opetuspalveluiden hallintoon
- tulevista aikatauluista informoiminen: TET-aikataulu, yhteishakuaikataulu, huoltajaillat
- TET-järjestelyt
- henkilökohtaisten ohjausten aloittaminen yhdeksännen luokan oppilaille
- mahdolliset alueelliset koulutukset

- 7. luokan TET
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin käynnistyvät
- yhteishakuun valmistautuminen (tiedottaminen oppilaille ja huoltajille)
- yhteishaun koulutus oppilaanohjaajille
- yhteistyö toisen asteen kanssa
- tukea tarvitsevien oppilaiden nivelvaiheen suunnittelu ja neuvottelut
- tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
- koulutusmessut 9. luokan oppilaille ja yhteishakuilta huoltajille
- Elävä ammattikirjasto 8. luokan oppilaille
- yhteishaun demo-versioon tutustuminen lukuvuoden aikana

Kevätlukukausi

- 9. luokan oppilaiden henkilökohtainen ohjaus jatkuu
- tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus jatkuu
- valinnaisten opintojen oppaan laatiminen
- yhteishaun demo-versioon tutustuminen
- yhteishakuun valmistautuminen
- 9. luokan oppilaiden Yrityskylä-oppimiskokonaisuus
- valinnaisten opintojen valintoihin liittyvät järjestelyt
- yhteishaku ja siihen liittyvät tehtävät
- 8. luokan oppilaiden ohjauskeskustelut alkavat
- 8. luokan TET
- tulevien 7.luokan oppilaiden tutustuminen yläkouluun
- 9. luokkien jälkiohjaustiedote oppilaille ja huoltajille
- yhteistyöpalaverit toisen asteen oppilaitosten kanssa
- Palvelupolustus 9. luokan oppilaille
- jälkiohjauspäivät
- yhteydenotto ilman opiskelupaikkaa jääneisiin oppilaisiin

- jatkuva haku ja siihen ohjaus